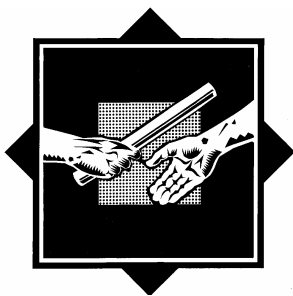

Secțiunea 4

Dezvoltarea relațiilor de mentorare

Bazele unei vieți de mentorare

Portretul unei relații de mentorare

“Fierul se ascute cu fier; tot așa, un om ascute înfățișarea prietenului său.”
Proverbe 27:17 (București 2001)

PARTEA ÎNTÂI: A FI PRIETEN—DEZVOLTAREA RELAȚIILOR DE MENTORARE

“Ce-ți dorești să fii, un castravete sau un stejar?”

Nu pierde din vedere scopul:

Planul lui Dumnezeu pentru transformare vieților

CITEȘTE Isaia 61:1-3

Acest pasaj a fost scris de profetul Isaia cu 700 de ani înaintea lui Hristos. El a avut un înțeles în timpul și contextul lui, dar, s-a aplicat și Domnului Isus, care a fost împlinirea acestei profeții. (Citește Luca 4:16-21)

Are, de asemenea, o aplicație în ceea ce te privește pe tine astăzi — Dumnezeu vrea să te folosească în procesul Lui de transformare a vieților oamenilor, ceea ce, de fapt, descrie acest pasaj. Să aruncăm o privire ...

Ce adevăr important pentru viețile noastre ne reamintește versetul 1?

Conform acestui pasaj, în ce condiții se afla poporul? Te poți identifica în această imagine? Te-ai simțit vreodată ca și cum ai fi orb sau legat de ceva, sau deprimat, etc.?

Conform versetului 3, cum vrea Dumnezeu să transforme viețile oamenilor? Ce imagine folosește profetul pentru a descrie “produsul final”, țelul transformării, imaginea pe care Dumnezeu vrea să o producă în viețile noastre?

Este acesta modul în care îi vezi pe oameni? Ai tu compasiunea lui Dumnezeu pentru bărbații sau femeile care sunt “de ne-iubit”? Îți poți imagina pe Dumnezeu schimbând viața unei persoane care ar părea că are cele mai puține șanse? Îți găsești plăcerea în a-i iubi pe oameni în acest fel?

Duhul Domnului Dumnezeu este peste Mine, căci Domnul M-a uns să aduc vești bune celor nenorociți: El M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să vestesc robilor slobozenia, și prinșilor de război izbăvirea;

2 să vestesc un an de îndurare al Domnului, și o zi de răzbunare a Dumnezeului nostru; să mângâi pe toți cei întristați;

3 să dau celor întristați din Sion, să le dau o cunună împărătească în loc de cenușă, un untdelemn de bucurie în locul plânsului, o haină de laudă în locul unui duh mâhnit, ca să fie numiți „terebinți ai neprihănirii” „un sad al Domnului, ca să slujească spre slava Lui.”

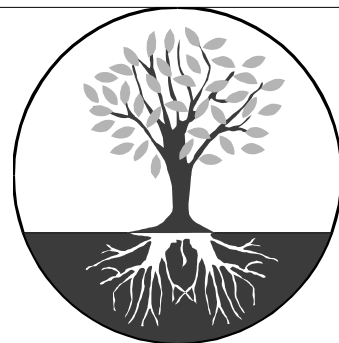
- Isaia 61:1-3

Dumnezeu vrea să te implice în procesul de a-i câștiga pe cei ce au cele mai puține șanse, de a fi beneficiarii dragostei Lui. El își găsește desfătarea în a-i lua pe cei slabi, oameni frânți, și în a-i transforma în “stejari ai neprihăririi”. El se bucura să aducă vindecare acolo unde este boală, speranță acolo unde este disperare. El aduce viață în morminte.

Privește la modul în care Dumnezeu descrie ceea ce va face pentru Israel, în cartea Osea :

*“Îmi voi sădi pe Lo-Ruhama în țară, și-i voi da îndurare;
voi zice lui Lo-Ami: „Tu ești poporul Meu!”
Și el va răspunde: „Dumnezeul meu!”*

(Osea 2:23)

Procesul biologic pe care noi îl numim “metamorfoză”, adică schimbarea unei omizi într-un fluture, vine din cuvântul grecesc folosit în 2 Corinteni 3:18 pentru “transformare” (“schimbare”). Cuvântul este de asemenea folosit în Romani 12:2. Pavel încerca să exprime, aici, schimbarea ce are loc într-o persoană ce devine creștină și apoi crește tot mai mult și mai mult în asemănarea cu Hristos, pe tot parcursul vieții.

*“Noi toți privim cu fața descoperită, ca într-o oglindă, slava Domnului,
și suntem **schimbați** în același chip al Lui,
din slavă în slavă, prin Duhul Domnului.”*

(2Corinteni 3:18)

Dumnezeu poate împlini acest proces în orice mod dorește și, totuși, modul cel mai obișnuit de a face este prin folosirea oamenilor. Uneori oamenii vin la Hristos singuri, dar, **de obicei**, aceasta se întâmplă atunci când o altă persoană le vorbește despre credința ei. La fel sunt oamenii care uneori cresc spiritual singuri, dar, **de obicei**, aceasta se întâmplă când cineva îi ajută să crească. Gândește-te la propria ta viață. Cum te-ai întors la Hristos? Cine te-a ajutat să crești? Unde te-ai afla acum fără frați și surori în Hristos sau fără mentori în credință?

Ceea ce Dumnezeu dorește să știe este dacă **ești gata ca El să te folosească** în acest proces de ajutorare a altora să crească. Dacă da, El are o slujbă pentru tine! Și vei experimenta bucuria de a vedea oameni slabi, frânți, devenind “stejari ai neprihăririi”. Te vei descoperi spunând împreună cu apostolul Ioan, “*Eu n-am bucurie mai mare decât să aud despre copiii mei că umblă în adevăr.*”

(3 Ioan 4)

Relația de Mentorare

Definiția de lucru MentorLink:

“Mentorarea este luarea inițiativei de a te alătura călătoriei vieții cuiva și de a deveni unul din instrumentele lui Dumnezeu în a ajuta acea persoană să devină ceea ce Dumnezeu vrea ca ea să devină și să facă ceea ce Dumnezeu vrea ca ea să facă.”

În excelenta sa carte, Spiritual Mentoring: A Guide for Seeking and Giving Direction (InterVarsity Press, 1999), Keith Anderson și Randy Reese descriu câteva aspecte ale relației de mentorare. În esență, mentorul îl va ajuta pe cel mentorat să răspundă la aceste trei întrebări:

1. Cine este Dumnezeu? (Care este concepția mea asupra lumii și vieții?)
2. Cine sunt eu? (Care este adevărata mea identitate?)
3. Care este vocea mea unică în această lume? (Ce să fac cu viața mea?)

□ Ce este mentorarea spirituală? 7 elemente esențiale*

1. Mentorarea spirituală ... este relațională.
2. Mentorarea spirituală ... este autobiografică.
3. Mentorarea spirituală ... este un parteneriat cu Duhul Sfânt.
4. Mentorarea spirituală ... are un scop.
5. Mentorarea spirituală ... cere capacitatea de a asculta.
6. Mentorarea spirituală ... cere discernământ.
7. Mentorarea spirituală ... aparține tuturor credincioșilor.

Termenul “mentor” vine, de fapt, din lumea mitologiei grecești. Ulise l-a încredințat pe fiul său Telemachus sub tutela și grija unui înțelept numit Mentor. Ulise era departe luptând în războiul troian, așa că Mentor era responsabil în a-l învăța pe tânărul Telemachus “nu numai învățăturile cărților, dar și șiretlicurile lumii”. Sarcina lui Mentor a fost să asigure educația sufletului și a spiritului la fel ca și a minții, o educație în înțelepciune, nu numai în informație.

Spiritual Mentoring: A Guide for Seeking and Giving Direction**, p.35

* luată din Spiritual Mentoring: A Guide for Seeking and Giving Direction** (Inter-Varsity Press, 1999), by Keith Anderson and Randy Reese.

□ Cinci etape ale relației de mentorare*

1. Atracția: Arta de a începe bine “Stabilirea relației de mentorare.”

Cine inițiază relația de mentorare, mentorul sau cel mentorat?

Poate un mentor să inițieze sau trebuie să aștepte să fie solicitat?

Cum poate un mentor identifica un potențial ucenic?

Spunându-ți povestea ...

Ce putem spune despre legământ?

Motivul pentru care povestirile sunt un element de bază pentru noi este faptul că viața însăși are o formă narativă—un început și un sfârșit, subiect și personaje, conflict și soluționare. Viața nu este o acumulare de noțiuni abstracte cum ar fi dragostea și adevărul, păcatul și mântuirea, ispășirea și sfințenia; viața este însumarea detaliilor care se conectează toate împreună, organic. Dumnezeu nu ni se revelează în formulări metafizice, ci prin povestiri pe care le folosim să spunem copiilor cine sunt și cum să crească și ce înseamnă să fii ființă umană ...

Eugene Peterson,

2. Relația: Dezvoltarea încrederii & intimității

De-a lungul ultimelor două decade, televiziunea americană a avut trei seriale de comedie cu un succes enorm: “Cheers”, “Seinfeld” și “Friends”. Deși poate nu suntem de acord cu moralitatea prezentată în ele, totuși toate trei ating un nerv comun: dorința pe care o avem toți după un loc sigur în care ceilalți îți cunosc numele, ești acceptat și apreciat pentru ceea ce ești.

Cum arată “un loc al siguranței”? Care sunt componentele?
Cum poate un mentor crea un loc sigur?

- Prietenia
- Ospitalitatea
- Vulnerabilitatea

Probabil profesorii nu pot fi profesori adevărați dacă nu sunt într-o anumită măsură prieteni. Cu alte cuvinte, când Isus a spus ucenicilor Săi, “Nu vă mai numesc robi, vă numesc prieteni” (Ioan 15:15), El a devenit într-adevăr învățătorul lor, pentru că toată frica fusese depășită și adevărata învățare putea începe.

Henri Nouwen,

* Denumirile pe care le folosim pentru aceste etape sunt preluate de la Andersen și Reese, dar și de la Bobby Clinton.

Patru capcane de evitat:

Unii mentori fac greșeala de a cădea într-una din aceste capcane în relația lor cu cei pe care îi

mentorează.

1. Complexul “mesianic”
2. Cel care rezolvă problemele
3. Mentorul “linie de asamblare”
4. Distribuitorul de înțelepciune

Aelred of Rievaulx a scris, “Ce fericire, ce siguranță, ce bucurie să ai pe cineva căruia să-i încredințezi toate secretele inimii tale și în fața căruia să-ți poți aduce toate planurile.” Cine nu și-ar dori un asemenea loc de siguranță și dragoste? Cine nu și-ar dori o asemenea prietenie?

Prietenia de suflet este darul unui loc în care totul poate fi spus, fără frică de critică sau ridiculizare. Este un loc în care măștile și pretențiile pot fi lăsate deoparte. Este locul în care te simți în siguranță să-ți împărtășești cele mai adânci secrete, cele mai întunecate temeri, cele mai acute surse de rușine, cele mai deranjante întrebări sau neliniști. Este un loc al harului — un loc în care alții sunt acceptați așa cum sunt de dragul a ceea ce pot deveni.

Evident, aceasta pretinde confidențialitate. Dacă nu este clar că cele împărtășite rămân în cadrul relației, nu există siguranță reală. Fără sentimentul de siguranță, nu există posibilitatea unei prietenii de suflet, reale.

David Benner, Sacred Companions

3. Deschiderea: Disponibilitatea de a fi învățat

“Ferice de cei flămânzi și însetați după neprihănire, căci ei vor fi săturați!”

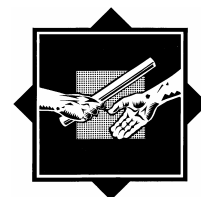
Matei 5:6

Găsirea unui mentor nu produce creștere spirituală în mod automat. Chiar faptul de a fi un mare mentor nu este o asigurare că cel mentorat va crește. Este o stradă cu două sensuri, un parteneriat în care cel mentorat trebuie să-și dorească să crească și să-L caute pe Dumnezeu. Nouă tuturor ne-ar plăcea să luăm o pastilă care să ne facă maturi spiritual, dar nu există o asemenea pastilă. Tuturor ne-ar plăcea să găsim mentorul perfect, care ne va schimba în interior, dar nu există o asemenea ființă umană. Este doar Isus și noi trebuie să răspundem lucrării Duhului Său Sfânt în viețile noastre. Așa descrie Isaia această atitudine :

*“Domnul Dumnezeu Mi-a dat o limbă iscusită,
ca să știu să înviorez cu vorba pe cel doborât de întristare.
El Îmi trezește, în fiecare dimineață,
El Îmi trezește urechea, să ascult cum ascultă niște ucenici.”*
Isaia 50:4

Cei ce sunt mentorați ar putea începe să creadă că cea mai mare parte a muncii de mentorare trebuie făcută de altcineva, pentru ei, ca mentorați. Nimic nu poate fi mai departe de adevăr. Cel mentorat joacă un rol activ în procesul de mentorare. Mentorul ia rolul activ de creare a spațiului, stabilirea timpului și a structurii în relația de mentorare și în conducerea conversațiilor. Totuși, cel mentorat este în mod egal activ în diferite moduri, ceea ce noi numim deschidere, disponibilitate. Mentorarea este un proces mutual.

Anderson & Reese,
Spiritual Mentoring

Probleme comune

Această listă a fost întocmită de Ioan al Crucii (1542-1591), și a fost numită “imperfecțiuni comune găsite de obicei la începători”. Cel mentorat va beneficia de studierea fără grabă și cu atenție a acestor avertismente pentru oricine este gata să preia inițiativa parcurgerii unui plan serios de formare spirituală. Examinează-te! Poți identifica vreuna din următoarele caracteristici în inima ta?

1. Își dezvoltă mândria spirituală.
2. Știu mai mult decât practică.
3. Deși sunt motivați din punct de vedere spiritual, caracterul le rămâne neschimbat.
4. Cred că sunt superiori spiritual și sunt plini de judecată față de alții.
5. Își divinizează experiența cu Dumnezeu.
6. Sunt lacomi mai degrabă după experiențele spirituale decât după cunoașterea lui Dumnezeu.
7. Își măsoară progresul spiritual prin experiență.
8. Sunt în competiție cu alții pentru progresul spiritual.
9. Le lipsește perseverența și obosesc în a practica disciplina spirituală.
10. Nu doresc să “evalueze prețul.”

4. Responsabilitatea: Exerciții ale harului

Să pui întrebările potrivite

Să folosești activitățile și a disciplinele semnificative

Una dintre cele mai fascinante povestiri despre cineva care își descoperă vocea este aceea a unei femei care a devenit surdă și oarbă la vârsta de nouăsprezece luni; numele ei este Helen Keller. Profesoara ei a fost Anne Sullivan, o femeie care a refuzat să creadă în înțelepciunea populară a acelor vremuri cum că cineva ca Helen nu poate fi educată. Anne a decis să o învețe pe Helen tot ce se putea. Anne a învățat-o Braille, așa că Helen putea să învețe să citească și să scrie. A învățat-o pe Helen să vorbească ceea ce asculta cu degetele.

Ca mentor, Anne a ajutat-o pe Helen Keller prin crearea unei relații de încredere, acordându-i timpul necesar, pentru ca vocea lui Helen să fie eliberată și să dea expresie a tot ceea ce se afla înăuntrul ei. Ca ucenic, Helen a avut un spirit învățabil, o minte flămândă și capabilă, curiozitate și disponibilitatea de a învăța tot ceea ce putea. Împreună s-au disciplinat în a preda și învăța, descoperind pedagogia și programa din mers. Rezultatele au fost uluitoare: Helen și-a redescoperit vocea!

Anderson & Reese, Spiritual Mentoring

5. Împuternicirea & eliberarea: Țelul mentorării spirituale

Ce semne ale creșterii sănătoase urmărește mentorul?

Cum arată un ucenic sănătos care continuă să crească?

Când este slujba unui mentor încheiată?

Ceva se întâmplă în viața de credință: fiecare persoană descoperă toate elementele unei aventuri unice și originale. Biblia face lucrul acesta foarte clar, ori de câte ori avem o poveste de credință, aceasta este originală. Geniul creator al lui Dumnezeu este fără sfârșit. Fiecare viață este ca o nouă pânză pe care El folosește linii și culori, umbre de lumină, țesături și proporții pe care nu le-a mai folosit niciodată înainte.”

Eugene Peterson,
Run with the Horses

Sfaturi bune despre conducere de la un om de afaceri

Accenture este o firmă americană de consultanță. Este cel de-al treilea furnizor de servicii în afaceri de tehnologie din lume și operează în 47 de țări, înregistrând un profit de 1.1 miliarde \$ în anul 2001. Directorul executiv este un bărbat pe nume Joe Forehand. Are vârsta de 54 ani, biroul său fiind în Dallas, Texas.

Î. Care sunt caracteristicile de care au cel mai mult nevoie liderii?

R. Avem nevoie de lideri care pot forma echipe, inspira oameni și pot crea un mediu de încredere.

Încrederea începe prin demonstrarea unei înalte integrități. Înseamnă să fii deschis și sincer în ceea ce privește binele și răul și să fii transparent în privința problemelor. Liderii de mâine trebuie să fie, de asemenea, mai accesibili, să stea, nu doar în birouri, ci împreună cu angajații și clienții.”

Î. Unde credeți că este punctul slab chiar și al celor mai sofisticate companii?

R. Călătoresc 200 de zile pe an și mă întâlnesc cu sute de directori executivi dintre cei mai buni, și discutăm din ce în ce mai mult despre lipsa pe care o vedem în ceea ce privește abilitatea de a dezvolta lideri buni.

Cred că principala responsabilitate a unui lider, astăzi, este să devină un profesor pentru liderii de mâine.

Februarie 1, 2003 American Way Magazine, American Airlines

“Cred că principala responsabilitate a unui lider, astăzi, este să devină profesor pentru liderii de mâine.”